

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Titel: Hvad skete der?

Ophav:

Ressourcetype:

Ressourcetype:

Oprindelsesdato: 1949

Emne:Partiprogram, partiprogrammer, program

Opstilling: DA-småtryk. Politik 8

Relateret:

Relateret:

Copyright: Billedet er muligvis beskyttet af loven om ophavsret

Hvad skete der?

A. p. l. d. Venstre Från 1949.

I den hidtil forløbne del af rigsdagssamlingen 1948-49 er der forelagt 134 regeringsforslag og deraf er de 125 gennemført. Hovedparten af dette utal af love vedrører direkte Dem eller det erhverv, De har valgt, men hånden på hjertet: Hvor mange af disse love kender De indholdet af og står det Dem klart, på hvor mange områder Venstre som rigsdagens største oppositionsparti har været medvirkende til en ændring af lovene på deres gang gennem folketing og landsting?

Det er forståeligt, hvis De ikke på stående fod kan besvare disse spørgsmål. Formålet med udsendelsen af denne tryksag er ud fra et sagligt synspunkt at trække hovedlinjerne op for, hvad der er sket i den forløbne del af rigsdagssamlingen og naturligvis først og fremmest at fortælle Dem om Venstres indsats, og om hvordan regeringens politik harmonerer med dens kritik af Knud Kristensens regering og de løfter, den gav vælgerne i 1947 - altså for to år siden. Så lang tid har statsminister Hans Hedtoft nu siddet ved roret og trods venstreregeringens dybtgående saneringsarbejde, Marshallhjælpen, rekordhøst og stigende eksport er vi ikke kommet videre fremad med hensyn til genskabelsen af et frit erhvervsliv.

Det er nødvendigt, at kursen nu ændres, og det kan kun ske gennem en samling af de liberale kræfter i den danske befolkning. Det forekommer naturligt, at denne samling sker om Venstre, der ved de sidste to valg har haft en fremgang på 198.045 stemmer.

En øget tilgang af medlemmer vil styrke Venstres stilling som oppositionsparti og ved et valg bane vej for en liberal regering, der har erhvervslivets frihed som hovedmål, fordi det er grundlaget for al anden frihed. Forholdet er jo endelig det, at vel kan en enig opposition ændre de love, der fremsættes af det socialistiske mindretal, men det er sagligt set en vanskelig opgave at udføre lovgivningsarbejdet mod administrationen; den siddende regering har bl.a. i sin hånd den overordentlig vigtige administration af statsindgrebene i erhvervslivet gennem vareforsyningslov og prislov.

FRIHED UNDER ANSVAR * UDEN FRIHED INTET INITIATIV

Formanden for Venstres Landsorganisation, fhv. statsminister
Knud Kristensen på Biviumgård.

Knud Kristensen har talt for 40,000 mennesker

Fra andre partiers side har man som motiv for fhv. statsminister KNUD KRISTENSEN's udtræden af rigsdagen angivet uoverensstemmelser mellem Venstre og Knud Kristensen. Hensigten dermed er ikke til at tage fejl af, og det er vel derfor de pågældende kredse trods gentagne dementier fra Knud Kristensen side har fastholdt deres påstande.

Det var ikke Venstres sydslesvigpolitik, Knud Kristensen var utilfreds med — hans og Venstres synspunkter er de samme — men med den politik, der på dette område førtes af Socialdemokratiet og de Radikale i forening med Kommunisterne. Det var om dette samarbejde Knud Kristensen i sin udtrædelseserklæring udtalte:

„Efter min opfattelse har rigsdagens flertal ved sin fremfærd og handlemåde i denne sag svigtet både vort folks fortid og dets fremtid.“

Knud Kristensen havde før sin udtræden af rigsdagen for at undgå den politiske splid om det sydslesvigske spørgsmål forsøgt gennemført en folkeafstemning. Den blev afslået. Og er det på denne baggrund ikke forståeligt, at Knud Kristensen selv forsøgte at rejse en folkestemning for at få Venstres krav om en sikring af sydslesvigernes selvbestemmelsesret sikret. Dette arbejde er nu i fuld gang. Knud Kristensen har, siden han den 15. januar nedlagde sit folketingsmandat, holdt ca. 75 møder og talt for omkring 40.000 mennesker.

Berlin, 31. august 1947.

TYSK Presse er stærkt optaget af Regerings-Forhandlingerne i Danmark. Den giver i Kommentarer Udtryk for den Forventning — eller det Haab —, at Regeringen vil blive væltet og efter et Valg med Sydslesvig-Spørgsmålet i Forgrunden blive erstattet af en Regering, der mener, at »Grænsen ligger fast.« K-d.

Flensborg, 26. april 1949.

Ved et hovedmøde af Flensborgs bemyndigede Venstremøde erklærede Ministerpræsident Lorenzen tillyde: »Flensborg Avis« at Befolkningen paa Sydslesvig Vestkyst var fuldstændig enig i at træde til det nye Land fra Ostpreussen. De danskstemplede Friere og Medlemmer af Sydslesvigske Venstreforening havde efter Ministerpræsidentens Opfattelse været sig kaalet, at de i Fremtiden kun kunde betragtes som Gæster i Landet, der blev talt, saa længe de opførte sig ordentligt.

Sydslesvig og Venstre

Om det sydslesvigske spørgsmål siges det i Venstres program:

„Venstre vil arbejde for, at sydslesvigernes selvbestemmelsesret bliver en realitet. Vore landsmænd syd for grænsen bør virksomt støttes i deres kamp for at hævde og genoplive deres historisk bestemte danskhed.“

Under debatten om tillægsbevillingsloven indledede Venstres ordfører, fhv. landbrugsminister Erik Eriksen sin tale med en omtale af dette spørgsmål. Han udtalte bl. a.:

„De danske sydslesvigere har rejst kravet om at få lejlighed til at udøve denne selvbestemmelsesret, og fra vor side må vi stå bag dem i dette.“

Venstre har altid bestræbt sig for at hæve det sydslesvigske spørgsmål op over partierne. Det er begrundet i Venstres tidligere fremsatte og i øjeblikket ikke mindre aktuelle krav om at lægge spørgsmålet ud til befolkningens egen afgørelse, uafhængig af partitilhørighed. Forholdet er jo nemlig det, at tiden har givet Venstre ret i, at når man ikke har kunnet skabe den logiske basis for oktobernotens krav gennem kravet om afstemning om Sydslesvigs tilhørsforhold, kunne der ikke opnås noget resultat.

✕

Atlantpagten

Når udviklingen har formet sig så lykkeligt, at et overvejende flertal på den danske rigsdag har kunnet tiltræde Danmarks tilslutning til Atlantpagten, er det så afgjort ikke regeringens fortjeneste. Den har bogstavelig talt måttet slæbes med skridt for skridt.

Det vil endnu huskes, at statsminister Hans Hedtoft så sent som den 30. januar 1948 i et radiointerview udtalte: „Ja, vi skal overhovedet ikke placere vort land i nogen blok. Vi er medlemmer af De forenede Nationer og skal gøre vor pligt som nordisk land.“

UDEN KONKURRENCE...

VENSTRE BANEDE VEJ

Venstres regering overtog i 1945 et land med tømte varelagre. Udenrigshandelen var gået i stå, til vor største kunde: England måtte vi sælge billigt og købe dyrt, pengevesenet var ødelagt, arbejdsløsheden betydelig og sociallovgivningen præget af besættelsestiden, hvor man af nationale grunde var interesseret i en så lille arbejdsydelse som mulig. Kort sagt, alt var præget af stagnation og gærende uro.

Venstres regering genskabte roen i landet, fordi den førte en politik, der var rimelig mod alle befolkningslag, den ordnede vor sociallovgivning, arbejdsløsheden forsvandt, der blev i det væsentlige skabt balance mellem købeevne og varemængde gennem pengesaning, og vor udenrigshandel kom så vidt i gang, at vore eksportindtægter i løbet af 2 år forøgedes med 2000 millioner kr.

Da muligheden for en frigørelse fra samlingsregeringens englandsaftale forelå, fik Venstres regering gennem afbrydelse af handelsforhandlingerne med England i oktober 1947 prisforholdet ændret mellem vor eksport og import. Ordningen medførte en forbedring af vor udenrigsbalance på ca. 300 millioner kroner om året.

Venstres regering med disse resultater blev kritiseret spædt og sammen af Socialdemokratiet; den var svag og uduelig, der måtte stærkere mænd til, den arbejdende befolkning blev slet behandlet, rationerne var utilstrækkelige, ja man sultede bogstavelig talt, og der var ikke balance mellem udenrigsindtægter og -udgifter. Det sidste var rigtigt; der var i 1947 et underskud på 3—400 millioner kroner, et underskud, der ganske enkelt skyldtes dette, at medens industri og skibsfart havde forholdsvis større indtægter fra udlandet end før krigen, så lå landbrugseksporten kun på ca. halvdelen i mængde af, hvad den var før krigen, simpelt hen fordi de foderstoffer, det korn og de olieprodukter, vi plejede at importere og forædle til landbrugseksport, ikke eksisterede og derfor ikke kunne købes.

Hvad har da Venstres kritikere udrettet efter regerings-skiftet? Er landets stilling forbedret, siden Venstres regering gik af? Ja, i 1948 fik vi en god høst mod en dårlig i 1947. Marshallhjælpen til Danmark, som grunden blev lagt til i 1947, giver os nu små 600 millioner kroner om året, og mængden af og priserne på korn og foderstoffer er nu således, at vi kan importere disse varer og genskabe vor landbrugsproduktion og -eksport.

Men noget selvstændigt har den socialistiske regering ikke

gjort. Selv om handelsministeren vil hævde, at regeringen har indført flere råvarer og halvfabrikata og mindre kvanta færdigvarer end i venstre-regeringens tid, så er det ikke hans fortjeneste. Forholdet er det; at der efter Socialdemokratiets tiltræden har været mulighed for at indføre flere råvarer samtidig med, at den hjemlige industriproduktion af færdigvarer er steget. En sådan stigning i færdigvareproduktionen vil naturligvis give sig udslag i en mindre import, og mulighederne taget i betragtning er der derfor ikke noget at rose sig af. De tørre tal viser, at udviklingen var nøjagtig ens i 1947 og i 1948:

	Færdigvarer	Færd	Råvarer og halvfabrikata	Stigning
1946 Venstres regering	1,4 milliard		1,5 milliard	
1947 "	1,2 "	200 mill.	1,9 "	400 mill.
1948 Hans Hedtoft	1,1 "	100 "	2,3 "	400 "

Vil man endelig, hvad importpolitikken angår, tale om nogen forskel mellem Venstre og Socialdemokratiet, må forskellen blive den, at i venstre-regeringens tid, da de vigtigste råvarer var rationeret af De forenede Nationer, importeredes alt det brændsel, alt det træ, alt det

jern o. s. v., der overhovedet kunne købes. Det har den socialdemokratiske regering ikke gjort, tværtimod, og man har i importpolitikken, hvad færdigvarer angår, bevidst forhindret en sund konkurrence på hjemmemarkedet og derved opretholdt et unaturligt prisniveau.

Nedenstående koncentrerede anvisning på, hvordan der skulle skabes plan og orden i Danmarks hus, var Socialdemokratiets formeste valggrundlag ved landstingsvalget den 1. april 1947. Prøv i det par minutter, det vil dreje sig om, at gøre op med Dem selv, hvilke af de 12 i øvrigt noget udflydende krav den socialdemokratiske regering har opfyldt!

1 De nødvendige behov må først dækkes. Hertil svarende produktionsplaner og -reguleringer må gennemføres.

2 Boligbyggeriet må fremmes af al magt. En klar plan må følges, så træ og jern sikres for dette formål.

3 Al luksusførsel må standses. Benzinen skal være til rådighed for nyttig erhvervsførsel.

4 En fornuftig varefordeling er nødvendig. Husmødrene må skånes for at stå i kø eller gå fra butik til butik.

5 En effektiv kød- og flæskerationering. Hjemmemarkedets stærkt nedskårne forbrug må medføre dette. Hjemmeslagtningerne må begrænses.

6 Forbrugerne må være med i fordelingsnævnene. Et samspil mellem forbrugerne, erhvervene og arbejderne er nødvendigt.

7 Produktionen af arbejdstøj og børnetøj samt anden almindelig beklædning må gå forud for andet.

8 Tekstilrationeringen må gøres effektiv ved, at de handelsses mærkeaflevering danner basis for kommende vareleverancer.

9 Luksusproduktionen bør anvendes til eksportens forøgelse.

10 Priskontrollen må være stærkere af hensyn til de færre varer.

11 Forbrugerne må have øget indflydelse i priskontrolrådet.

12 Byrderne ved regeringens nedskæringer skal bæres af alle. De økonomisk svage må sikres ligelig andel i forbrugsgoderne.

INTET FRIT ERHVERVSLIV

Hvorfor mistillid?

Hvor meget man end fortolker frem og tilbage, så er det en kendsgerning, at Venstre efter valget i oktober 1947 ikke kunne have været afløst af ministeriet Hans Hedtoft, hvis Socialdemokratiet ikke var blevet støttet fra radikal og kommunistisk side. Valgtallene beviser det. Venstre havde en fremgang på 11 mandater, Socialdemokratiet kun på 9 mandater. Kommunerne har siden trukket deres anbefaling tilbage, d. v. s. at regeringen ikke i dag støttes af det flertal, den startede på. Kan det på denne baggrund forundre, at Venstre ved den nu afsluttede debat om tillægsbevillingsloven i dagsordenform gav udtryk for den mistillid, Venstre nærer til regeringen. Vi opfatter det sådan, at havde Venstre ikke gjort det, havde vi svigtet de idealer, vi kæmper for, og som rigsdagens liberale flertal til trods for beklagelige partitaktiske sidespring og en uoverensstemmelse om udenrigspolitiske spørgsmål til syvende og sidst er enige om. Trukket op i skarpe linier er forholdet jo nemlig det, at selv om der er mange partier på rigsdagen, så er der kun to hovedstrømninger: en liberal og en socialistisk. Forskellen er afgrundsdyb. Fra det ikke-socialistiske flertals side har man til stadighed kritiseret regeringens økonomiske politik, og det kan ikke have virket overraskende, når Venstre i den stillede dagsorden netop præciserede sin mistillid til regeringens evne og vilje til at genskabe et frit erhvervsliv og dermed til at fuldføre genopbygningen af Danmarks økonomi. Hvis Det konservative Folkeparti havde stemt for dette mistillidsvotum, var valget kommet, og ville det have gjort nogen forskel, om valget var kommet i maj måned eller til efteråret?

I denne forbindelse vil man måske spørge, hvorfor Venstre ikke i sit mistillidsvotum tog det sydslesvigske spørgsmål med. Svaret er det enkle, at man ikke havde ønsket det fra sydslesvigske side på daværende tidspunkt.

Dagbogen

HVAD DE ANDRE SIGER

Den konservative folketingsmand, pastor HANS THYGE JACOBSEN (Berlingske Tidende 9.3.49): "...men når vi går ned til det principielle, så har jeg aldrig kunnet se nogen afgrundsdyb forskel på os og Socialdemokratiet."

Direktør E. LINDGREN, Varedirektoratet (4.8.48): "Vor økonomi må rette sig efter verdensmarkedet, og det kan herefter næppe nytte at fortsætte med de reguleringer, der var berettiget i krigstiden, men som kvæler virkelyst og initiativ."

Social-Demokraten (3.8.48): "Vi kan ikke på nuværende tidspunkt opgive den offentlige kontrol med økonomien. Det ville være at kaste ror og alle styregrejer over bord."

Generalsekretæren i Det konservative Folkeparti, POUL SØRENSEN i en kommentar til Grosserer-Societetets og Provinshandelskammerets protest mod nedsættelse af den konservative afviklingskommission (2.12.48): "Jeg ved nok, at grossererne har fremsat en slags protest, men der findes jo så mange ængstelige mennesker her i landet, og vi kan ikke tage hensyn til grossererne, der sidder og hygger sig med de bevillinger, de har til vareindførsel. Poul Sprensen tilføjede, at han ikke havde ubegrænset tillid til Provinshandelskammeret og Grosserer-Societetets Komité."

Et eksempel på regereri.

Efter handelsministeriets gennemførelse af chokoladeordningen måtte store partier fyldte chokolader destrueres på grund af manglende efterspørgsel. I følge Ekstrabladet anvendtes chokoladen til svinefoder. En gård i Kavslunde modtog i august 1½ tons til dette formål.

Statsministerord.

Den 23. maj 1948 udtalte Hans Hedtoft i Folketinget henvendt til Knud Kristensen, der havde sagt, at han også forstod sig på legemligt arbejde:

"Jeg skal ikke nægte, at statsministeren utvivlsomt har spredt mere møg, end jeg kommer til."

Under tillægsbevillingsdebatten den 8. april fik Venstres ordfører Erik Eriksen følgende svar af statsministeren:

"Jeg skal svare, at vor demokratiske samvittighed er ren. Det samarbejde, det ærede medlem taler om, består kun i hans politisk betændte fantasi."

Hans Hedtoft som taler ved borgerlig konfirmation den 4. april:

"Ganske vist blev vi af mange ældre kaldt for himmelstormere, og sandt er det, at vi ikke fandt de vises sten."

Benzin eller ikke benzin.

Handelsminister Krag har på det benzinpolitiske område foreløbig opereret med følgende forslag, idet han skiftevis har været for og imod gennemførelsen af hvert enkelt forslag:

- 1) Forbud mod aften- og weekend-kørsel.
- 2) Begrænsning af zoneordningens kørselsområde.
- 3) Udvidelse af zoneordningen.
- 4) Benzin til bilister på ferie — ja — nej — ja!
- 5) Skal de erhvervsdrivende fortsat leve på karrige dispensationer? Ja — nej — ja!

På det konservative Folkepartis repræsentantskabsmøde den 24. april insinuerede formanden, fhv. minister HALFDAN HENDRIKSEN uden nærmere dokumentation, at

VÆRNET MOD SOCIALISERING...

Da Fanny Jensen ikke var minister ...

Udtalelse under valgkampen i 1947:

«... Der må ikke sælges fedt mere; det skulle eksporteres; kødforsyningerne blev halveret — den halve smørration blev erstattet med margarine — mælk og fløde blev tyndere — vaskemidlerne utilstrækkelige — en elendig kødordning. Sådan er rationeringen under den stærke forsyningsminister Axel Kristensens ledelse.»

... og da fru blev det.

Udtalelse på socialdemokratisk kvindemøde i Viborg:

«Regeringen gør, hvad den kan. Vi har ikke lovet vælgerne guld og grønne skove, men vi bebudede, at der ville komme en hård tid med mange prøvelser. Men der arbejdes målbevidst og dygtigt, og regeringens resultater viser, at det sker på den rigtige linje.»

Venstre fører klassepolitik. Dagbladet «København» har siden tilbudt Halfdan Hendriksen den plads, han ønskede i bladet, til nærmere at motivere sin påstand. Den konservative formand har endnu ikke reageret over for tilbudet.

Har De glemt valutapuklen, i de socialdemokratiske propagandaskrifter smagfuldt illustreret som en overbebyrdet kamel? I følge denne propaganda bestod puklen — den består iøvrigt den dag i dag — væsentligst af rulleskøfter. Sandheden er, at der ialt importeredes rulleskøfter for 40.000 kr. Til sammenligning og vurdering af hulheden i denne propaganda kan nævnes, at handelsminister Krag i 1948 ofrede 12.000 dollars (eller ca. 58.000 kr.) af Marshallpengene alene i ekstra fragt for at sikre den danske befolkning svedsker til julegaven. Og hvordan er det f. eks. med ægte cognac, champagne og rødvin. Da Venstre havde regeringen var det sjældne varer — i dag er det en vinduesvare.

Et replikskifte.

På Venstres Ungdoms landskursus i februar i år rettede fhv. forsyningsminister AXEL KRISTENSEN det spørgsmål til folketingsmand Viggo Starcke, om Retsforbundet ville samarbejde med Socialdemokrater eller liberale. Viggo Starcke svarede: — Vi vil være med til at gennemføre grundskyld i samarbejde med Socialdemokratiet og Det radikale Venstre, og vi vil være med til at gennemføre frihandel i samarbejde med Venstre og de Konservative.

Ved samme lejlighed erklærede dr. Starcke, at man kunne have undgået at have importrestriktioner, hvis man i stedet for havde ladet kronen falde. Når det tages i betragtning, at den falske købeevne var på ca. 4 milliarder kroner, kan enhver se, hvilken katastrofe det ville have været.

Celestin eller Floridor.

Kulturpolitik

Venstres stilling til kulturlivet: til kirke og skole, til kunst og teater, til videnskaben og til det folkelige oplysningsarbejde har altid fået sit præg af partiets dybt grundfæstede tro på frihedens afgørende betydning for alt åndeligt liv. Det betyder ikke, at Venstre ikke vil være med til af det offentlige midler at yde støtte til værdifuldt arbejde på åndslivets mange felter — partiets indsats gennem tiderne er tilstrækkeligt bevis herpå. Men det betyder, at al ensretning og tvang skyer vi som pesten, fordi man derved i det lange løb hæmmer, forkrobler, ja ødelægger det åndelige liv, man foregiver at ville støtte.

Derfor ønsker vi ikke monopoliseret statsdrift på disse områder, f. eks. heller ikke på skolen. Her er det udmærket med en god offentlig skole, men det ville være en ulykke, om man ikke skabte mulighed for, at frie skoler kan leve og trives side om side med den.

Denne hovedlinje i Venstres kulturelle politik har vor tid i høj grad brug for. Den skal vi derfor med al vor styrke fastholde også i fremtiden, og vi skal søge at få folket til at forstå, at er statsdrift på det økonomiske område en fare for friheden — også for den åndelige frihed, så er offentlig beherskelse og drift af åndslivet den sikre vej til tilbagegang og forfald i kulturel henseende.

Intet parti har så store traditioner som Venstre at værne om her, og derfor har vi en dobbelt pligt til at stå vagt om friheden og være rede til at bekæmpe alle tendenser til politisk ensretning af presse og radio, af videnskab og kunst, af skole og kirke. Denne kamp lærte vi for alvor, at der var brug for i de onde år, men vær forvisset om, at den i rolige tider er mindst lige så nødvendig.

SAMLING OM DE LIBERALE PARTIER

Regeringens agt — OG RESULTATERNE!

ALLE DE LOVFORSLAG, regeringen har forelagt, har været præget af:

- 1) manglende respekt for ejendomsretten og
- 2) en tendens til at underlægge administrationen alt og alle.

Når denne tendens ikke er lovfæstet i større omfang, end tilfældet er, skyldes det rigsdagens ikke-socialistiske flertal. Udviklingen ville kort sagt have været en anden, hvis regeringen havde haft magt, som den har agt. Det er derfor forkert at sige, at det er regeringen, der har ledet lovgivningsarbejdet.

Det vil fremgå af følgende eksempler. I det første regeringsår mødte handelsminister J. Krag med forslag om at skærpe såvel prislov som vareforsyningslov. De skærpende paragraffer blev ændret, og det blev fastslået: Det må tilstræbes at skabe konkurrence og normal prisdannelse, at undgå ikke strengt nødvendige indgreb og at søge frilistevarernes antal forøget. Med andre ord man nåede nogle skridt frem mod målet: en tilbagevenden til normale forhold. Og man ville have kunnet nå videre i år, hvis der ikke var sket det beklagelige, at Det konservative Folkeparti var gået med til at forlænge vareforsyningsloven mod, at der blev nedsat en afviklingskommission, der har forsinket restriktionernes afvikling. Der blev nu kun indført en mindre ændring, forøvrigt på Venstres initiativ. Prisloven behandledes i den samme kommission. Som forudsat af Venstre blev resultatet ikke noget forslag om afvikling. Tværtimod. Alligevel lykkedes det rigsdagens ikke-socialistiske flertal uden at fjerne beskyttelsen, hvor vare-mængden gør det nødvendigt at ændre loven, idet det blev fastslået, at prismyndighederne fremtidig ikke må gribe ind, hvis varetilførslerne er tilstrækkelige til at skabe konkurrence, og at priser ellers skal fastsættes på grundlag af normalt arbejdende virksomheders om-

kostninger, d. v. s. at de mere rationelt og dygtigt arbejdende virksomheder får den stimulans, der ligger i muligheden for en større fortjeneste.

Udbyttebegrænsningsloven er et andet eksempel. Den blev bogstavelig ændret fra a til ø. Forslaget om en grundværdistigningsafgift, der foreløbig er standset i landstinget, og som Venstre vil søge yderligere ændret, var også et angreb på ejendomsretten. Hvis det var blevet gennemført i den oprindelige form, ville tusinder, der ved flid og sparsommelighed har skaffet sig bolig i eget hus, være blevet tvunget til at sælge for at kunne betale grundværdistigningsafgift. Ved en ændring, folkettingen indførte, vil deres udgifter nu ikke blive forøget, hvis de bliver boende i det samme hus.

I lovgivningen om byers udvikling, der som den blev forelagt, var en typisk socialistisk administrationslov, var det bestemt, at der ikke skulle ydes erstatning til de husejere, hvis ejendomme forringedes ved gennemførelsen af de nye bestemmelser. Det er blevet ændret, idet der er skabt frihed og retsregler på mange områder i stedet for, at administrationen skal afgøre det. De større planer skal ellers forelægges rigsdagen, før de kan træde i kraft.

Sådan kan man blive ved i en uendelighed. Billedet er det samme: en afgjort tendens til at beskære den enkelte borgers ret, frihed og ejendomsret. På det lovgivningsmæssige område har det ikke-socialistiske rigsdagsflertal kunnet ændre denne kurs, når flertallet har stået sammen, og i og for sig kan det så fra en overfladisk betragtning synes ligegyldigt, hvilket parti der har regeringsmagten. Men det er det ikke.

Oppositionen kan vel ændre lovene, men når de er opbygget rent socialistisk, er det uhyre vanskeligt at gøre det rationelt, fordi det er regeringen, der har administrationen til sin rådighed og ikke oppositionen.

Ogsaa en form for skattelettelse

Indkomst- og formueskatte- loven for 1949-50 var fra regeringen side formet efter recepten: Vi giver med den ene hånd de mindre skatteydere 100 mill. kr. og tager med den anden 109 millioner.

Forholdet er nemlig det, at finansminister H. C. Hansen i sit forslag havde indregnet den ekstraordinære statsskat. Det var ca. 50 mill. Dertil kom et forøget provenue på andre 50 mill., en forhøjelse af skatten på de større indtægter på 7 mill. og 2 mill. kr. ekstra i brugsfor- eningskat eller ialt 109 mill. kr.

Det var på den måde, regeringen havde tænkt sig en skatte- lettelse. Resultatet blev som bekendt et andet. Tilbage blev kun en forhøjelse for de aller- største indkomsters vedkom- mende på ca. 3 mill. kr. Under forhandlingen blev det iøvrigt afsløret, at når man fra social- demokratisk side ønsker fra- dragsretten ophævet, er det, fordi man nu har passeret mak- simum for, hvad man kan tage af en skatteyder. Det blev på- vist af Venstres ordfører, folke- tingsmand Edvard Sørensen, der tilføjede: „Hvis denne skranke falder, er vejen banet for socia- lisering gennem skatter..“

VENSTRE og export- udvalgene

Fra anden side er det hævdet, at Venstre ikke vil være med til at ophæve eksportudvalgene. Denne påstand er absolut urigtig. Det vil fremgå af følgende udtalelse, der fremsættes af Venstres ordfører Jørgen Gram ved behandlin- gen af loven om udførsel af land- brugsprodukter:

„Loven er en krigsbetonet lov, en af de love, som regeringen er gået ind for at afvikle straks eller hurtigst muligt. Den er nært sam- menknyttet med loven om er- hvervsøkonomiske foranstaltning- er, en lov, hvis form og anvæn- delse vi skarpt har kritiseret og er modstandere af... men her (i ministerens lovforslag om udførsel af landbrugsprodukter) tales ikke om afvikling, og der fore- slås forlængelse langt ud over den frist, som gælder for vare- forsyningsloven. Jeg kan slet ikke forstå ministeren. Begge lovene må afvikles hurtigst muligt; de virker sammen, og de må også følges ad ud af denne verden.“

REGERINGENS IMPORTPOLITIK...

Den nye valgretsalders

Se, det var det! - Så er der kun tilbage at finde nogle på 23 år, der vil stemme radikalt.

Ikke gennemførligt

Et radikalt blad peger på umuligheden af en øjeblikkelig indkaldelse af rigsdagen, fordi rigsdagens inventar for tiden fjernes. Jamen, kære Edvard Sprensen, De må da kunne se det umulige i Deres forlangende... stolene skal jo så høres ind igen!

Den ventende hr. Hedtoft

Hedtoft erklærer, at han i det sydslesvigske spørgsmål vil lægge en afventende holdning. De behøver såmænd ikke at vente længere, hr. Hedtoft... tag De bare hjem! Vi skal nok selv ordne det fornødne!

BOLIGBYGGERI og BOLIGMINISTERIUM

Da ministeriet Hedtoft dannedes, blev der oprettet et ministerium for bolig og byggeri. Det var ikke med begejstring, Venstre konstaterede denne uvidelse af ministeriet, ikke fordi området ikke var vigtigt, men fordi Venstre frygtede, at resultatet ville blive en forøgelse af administrationen og en forlængelse af de gældende restriktioners levetid.

Ved planlægningen af boligbyggeriet havde man regnet med, at der var tilstrækkelig arbejdskraft til at bygge 20.000 lejligheder om året eller det samme som i 1939. Man gav derfor tilladelse til at bygge i et omfang, svarende til mængden af byggematerialer. Det var en fejlbedømmelse. Det viste sig, at så snart der kom lidt rigeligere med byggematerialer frem, var der ikke tilstrækkelig arbejdskraft indenfor byggefagene, og at der derfor var påbegyndt for meget byggeri, dvs. at husene ikke blev bygget færdige. Situationen forværredes yderligere ved stadige krav om sortbørslønninger fra arbejdernes side og på grund af nedsat arbejdsydelse. Murersvendene gennemtvang f. eks. i tiden fra 1. 10. 46 til 1. 10. 47 uden ændring af overenskomsterne en forhøjelse af timelønnen på 46 øre.

Forsyningsminister AXEL KRISTENSEN imødegik i sommeren 1947 denne udvikling

ved udstedelse af et dybtgående byggestop. Dette betød, at kræfterne i hovedsagen blev samlet om færdiggørelsen af det byggeri, der var i gang. Kun de steder, hvor der var ledig arbejdskraft, kunne der sættes nyt byggeri i gang. Systemet viste sig at virke godt, byggetiden blev mindre, og arbejdstempoet steg, og i 1948 kunne der, fordi de halvfærdige boliger blev gjort færdige, noteres en tilgang af færdige lejligheder på ca. 18.000. Når tallet i 1947 var mindre, skyldtes det bl. a. også den hårde vinter og forsinkede tømmertilførsler fra udlandet.

Alt dette kunne man vide i foråret 1948, da vareforsyningsloven kom til behandling, og det blev fra Venstres side understreget, at de meget store bemyndigelser, denne lov giver boligministeren, var overflødige, og at opgaven kunne klares gennem almindelige regler, så borgerne vidste, hvad de havde at rette sig efter og altså ikke fortsat skulle underkaste sig administrationens skøn. Disse regler havde Venstre udarbejdet i et lovforslag, men det fik ikke tilslutning fra konservativ og radikal side. Man ville først se, hvordan boligministeren ville administrere. Da vareforsyningsloven igen kom til behandling i december 1948, rejste Venstre påny kravet om større frihed og almindelige regler. Resultatet

blev det samme negative, og først da Venstre for tredje gang rejste spørgsmålet i rigsdagens vareforsyningsudvalg, blev det støttet af de Konservative og de Radikale.

Resultatet fremgår af det cirkulære, boligministeriet udsendte i marts måned. Reparationsarbejder er helt frigtet, og når et bestemt træ- og jernforbrug ikke overskrides, kan der nu bygges på en række områder, uden at boligministeriet først skal spørges. Det kan endvidere nævnes, at boligministeren har givet tilsagn om, at der skal gives generelle regler for materialeforbruget, også for højt boligbyggeri, således at skøn kan undgås og megen administration spares.

Det er igen et eksempel på, hvad der kan opnås, når rigsdagens ikke-socialistiske flertal holder sammen. Lempelserne betyder, at det administrationsapparat, der er bygget op i det nye ministerium, nu kan nedskæres, og at oprettelsen af ministeriet for mindre end et år siden var forkert. Den nye administrationsgren har ingen indflydelse haft på den gunstige udvikling af boligbyggeriet; det skyldes de omtalte forhold og forsyningsministeriets indgreb i 1947.

BREMSE DEN FRIE PRISUDVIKLING

LIGE SKAT på brugsforening og privat handel

Den nye brugsforeningsskat

I EN PROGRAMERKLÆRING den 7. august 1945 udtalte Venstre:

»Brugsforeninger og privat handel beskattes på lige fod«.

Og kort efter, at Venstre havde dannet regering, nedsattes der en kommission. Dens arbejde afsluttedes først efter regeringsskiftet, men Venstre opgav ikke af denne grund at søge det givne løfte opfyldt. Der blev optaget en forhandling med regeringen, og resultatet blev et forlig med Socialdemokratiet og de Radikale. De Konservative ønskede ikke at være med. Havde Venstre indtaget det samme negative standpunkt, ville der overhovedet ikke have været politisk mulighed for at få gennemført en ny lovgivning på dette område. Med andre ord det politiske valg stod mellem den gamle beskatningsform eller en nyordning, byggende på lighedsprincippet.

Socialdemokratiet og de Radikale akcepterede under forhandlingerne Venstres forslag om, at skattegrundlaget for brugsforeninger fremtidig er foreningernes formuer, som den bedst egnede løsning af spørgsmålet. Formuerne beskattes med en vis procent, og Venstre har

forbeholdt sig, hvis det senere skulle vise sig, at beskatningen ikke er ligelig, at stille ændringsforslag om en regulering af denne procent. Bedømt efter det materiale, der har kunnet fremskaffes, vil skatten for en åben brugsforening + dens uddeler udgøre 0,56 pct. af omsætningen, medens den for købmændene i det pågældende område er 0,66 pct., altså noget højere. Begrundelsen herfor er, at brugsforeningernes formuer ikke hidtil har været opgjort skattemæssigt og derfor sikkert er sat lavere, end de reelt er. Man må derfor vente, at disse procenter i praksis vil blive ens. Efter erhvervsrepræsentanternes forslag, som de Konservative gik ind for, ville en brugsforening + uddeleren i det nævnte tilfælde komme til at betale 1,21 pct. af omsætningen eller næsten dobbelt så meget som en købmand.

Det er i hvert fald ikke ligelighed!

Venstre har på ethvert tidspunkt tilstræbt samling mellem rigsdagens liberale partier, og vi beklager, at Det konservative Folkeparti på dette område har brudt samarbejdet og i en pjece til landets butikshandlere på

uredelig måde har forsøgt at undergrave tilliden til Venstre. Pjecen nævner to eksempler på, at en brugsforening efter de nye beskatningsregler kun vil komme til at betale det halve af, hvad en købmand skal af med i skat. I det ene tilfælde oplyses der intet om hverken omsætning, formue eller overskud, og i det andet tilfælde hævdes det, at en brugsforening med en formue på 78.377 kr. har haft et overskud på 28.831 kr. + uddelerens løn, der kan anslås til ca. 10.000 kr.

Hvor i Danmark finder man en detailforretning, der med en kapitalinvestering af denne størrelse kan præstere et overskud på ca. 39.000 kr. (28.000 + uddelerens løn)? Den gennemsnitlige skattepligtige indtægt for en detailhandler ligger på ca. 8000 kr.

De forretningsfolk, pjecen er henvendt til, vil sikkert have gjort sig selv det samme spørgsmål og derigennem fået bekræftet, at Det konservative Folkeparti gennem sine eksempler ikke har været sandfærdig overfor helheden i dette problem. Der er et gammelt ord, der siger, at det er en dårlig sag, der kræver dårlige midler til sit forsvar."

SLUT OP OM VENSTRES POLITIK

Carl Allen Eklund, %

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk